

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 28.aprīļa
rīkojumu Nr.309

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0346

Profesija Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs

Kvalifikācijas līmenis 2

Nodarbinātības apraksts Mazumtirdzniecības pārdevējs strādā mazumtirdzniecības uzņēmumu struktūrvienībās, kas nodarbojas ar pircēju apkalpošanu, darba vietas sagatavošanu tirdzniecībai (preču pieņemšanu, transportēšanu, izkraušanu, kārtības uzturēšanu tirdzniecības vietā). Pārdevēja tiešie pienākumi ir pircēju apkalpošana, pirkuma noformēšana, preču uzskaitē un uzglabāšanas un kvalitātes kontroles nodrošināšana. Pārdevējs atbild par pircēju apkalpošanas kvalitāti, viņam nodotajām mazumtirdzniecības uzņēmuma materiālajām vērtībām, darba aizsardzības, sanitārijas un higiēnas prasību un tirdzniecības iekārtu ekspluatācijas noteikumu ievērošanu.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Pircēju apkalpošana	1.1. Sagaidīt pircējus 1.2. Izzināt pircēju vēlmes 1.3. Informēt pircējus par precēm 1.4. Palīdzēt pircējiem izvēlēties preces 1.5. Demonstrēt pieprasītās preces 1.6. Piedāvāt aizvietotājpreces 1.7. Iepazīstināt pircēju ar preču iegādes noteikumiem 1.8. Noformēt pirkumus 1.9. Iesaiņot pirkumus 1.10. Nodrošināt preču piegādi 1.11. Virzīt pircēju plūsmu 1.12. Novērst ļaunprātīgu pircēju rīcību 1.13. Risināt pircēju pretenzijas 1.14. Vajadzības gadījumā sniegt pirmo palīdzību
2. Darbs ar precēm	2.1. Pieņemt preces pēc daudzuma 2.2. Pieņemt preces pēc kvalitātes 2.3. Nogādāt preces uz to glabāšanas vietu 2.4. Pārraudzīt glabāšanā esošo preču atbilstību tirdzniecības prasībām 2.5. Sagatavot preces pārdošanai 2.6. Izvietot preces tirdzniecības zālē 2.7. Atrast pircējam nepieciešamās preces tirdzniecības vietā 2.8. Izzināt preču pieprasījumu
3. Darba vietas sagatavošana un kopšana	3.1. Sagatavot darba vietu darbam 3.2. Uzturēt kārtībā darba vietu, tajā skaitā tirdzniecības iekārtas un inventāru
4. Saimnieciskās darbības uzskaitē un dokumentēšana	4.1. Aizpildīt kases dokumentus 4.2. Uzskaitīt preces un citas materiālās vērtības veikalā 4.3. Noformēt preču uzskaites dokumentus

Īpaši faktori, kas raksturo darba vidi

Psiholoģiskie un emocionālie faktori – ilgstošs darbs vienatnē; risks nonākt varmācības ietekmē; stresa situācijas.

Organizatoriskie - specifiska darba laika organizācija; darbs tiek veikts individuāli vai grupās.

Fiziskie – fiziska slodze; ilgstoša atrašanās piespiedu stāvoklī; iespējams paaugstināts trokšņa līmenis; putekļi.

Ķīmiskie – strādājot ar stipri smaržojošām vai kodīgām vielām, jāērķinās ar alerģiskām reakcijām; iespējama tieša saskare ar:

- izplūdes gāzēm (indīgās – oglekļa monoksīds, svina savienojumi; koncerogēna – degvielas tvaiki);
- degvielām un citiem ekspluatācijas materiāliem;
- sālsūdeni (ziemā izkaisītā sāls savienojumā ar sniegu);
- ķīmiskās augu aizsardzības vielām, minerālmēsliem.

Bioloģiskie – iespējama saskarsme ar augiem, paaugstināts mitrums.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

Šo profesiju nav vēlams izvēlēties daltoniķiem.

Psiholoģijas pamatzināšanas darbā ar klientiem.

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopējās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes / spējas
• Ievērot mazumtirdzniecību reglamentējošo likumdošanu • Dokumentēt saimniecisko darbību • Atbildēt par materiālām vērtībām • Apkalpot klientus • Veidot un uzturēt pozitīvu komunikāciju • Sniegt pirmo palīdzību • Ievērot darba kārtības noteikumus	• Piekļājīgi un laipni izturēties pret pircēju • Izzināt pircēju vēlmes • Raksturot tirdzniecības uzņēmuma preces (īpašības, ražotājvalsts, lietošana, garantijas, cenas, atlaides, u.c.) • Demonstrēt preces atbilstoši to īpašībām • Piedāvāt pircēju vajadzībām apmierinošas preces • Pareizi izmantot tirdzniecības iekārtas un inventāru • Orientēties tirdzniecības uzņēmuma preču sortimentā • Pieņemt preces pēc kvalitātes un daudzuma • Sagatavot preces pārdošanai atbilstoši preču sortimenta īpatnībām • Sagatavot tirdzniecības vietu tirdzniecībai – nodrošināt pircējus ar nepieciešamo informāciju, sagatavot tirdzniecības iekārtas, inventāru, preces un iesaiņošanas materiālus • Aprēķināt pirkuma summu • Pieņemt samaksu par pirkumu skaidrā naudā • Pieņemt bezskaidras naudas samaksu par pirkumu • Noformēt pirkuma dokumentāciju – kvīti, rēķinu, preču pavadzīmi rēķinu, u.c. • Noformēt preču saņemšanu tirdzniecības uzņēmumā – noformēt preču pavadzīmi rēķinu, to iereģistrēt, ievadīt informāciju preču uzskaites sistēmā, u.c. • Izmantot preču pārdošanas datorprogrammas • Iesaiņot pirkumu, nodrošinot to kvalitātes saglabāšanu • Iesaiņot pirkumu dāvanas veidā • Organizēt darba vietu tā, lai novērstu zagšanu • Izmantot apsardzes iekārtas • Izmantot preču un tirdzniecības iekārtu kopšanai tiem atbilstošus kopšanas līdzekļus • Glabāt preces atbilstoši kvalitātes saglabāšanas prasībām • Ievērot preču glabāšanas termiņus	• Sarunāties valsts valodā • Sarunāties vienā svešvalodā • Lietot pamatfrāzes un speciālo terminoloģiju otrā svešvalodā • Sadarboties ar darba biedriem, piegādātājiem, pircējiem atbilstoši uzņēmuma darba organizācijas principiem • Argumentēti pārliecināt preču iegādes jautājumos • Būt godīgam, ievērot ētikas normas • Ievērot darba higiēnas un drošības prasības • Orientēties LR likumdošanā • Patstāvīgi plānot darba izpildi noteiktā termiņā

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Lietišķā latviešu valoda un lietvedība			
1. svešvaloda			
2.svešvaloda			
Lietišķā matemātika			
Datorprogrammu lietošanas prasmes			
Zināšanas par apkārtējo vidi			
Ekonomikas pamati			
Tirgzinību pamati			
Prečzinības			
Uzņēmuma darba organizācija			
Preču, naudas līdzekļu un materiālo vērtību uzskaites pamati			
Mazumtirdzniecības likumdošana			
Darba aizsardzība			
Pirmā palīdzība			
Lietišķā saskarsme			
Tirdzniecības iekārtas un inventārs			

Mazumtirdzniecības veikala pārdevēja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Iveta Ločmele - SIA IL Serviss, rīkotājdirektore;
- Aigars Hartmanis - SIA "Mika AH" un zemnieku saimniecības, veikala "Būņas" īpašnieks un direktors;
- Madara Juška - A/s "Drogas" Personāla nodaļas vadītāja, valdes locekle;
- Ārija Auziņa - tirdzniecības uzņēmuma "Veidlapas" veikala vadītāja;
- Gunta Šmaukstele - IZM nodaļas vadītāja.

Konsultanti:

- Andrejs Berķis - "AVB" īpašnieks un direktors;
- Sarmīte Paškovecka - "Mego" veikala vadītāja;
- Margarita Ivanova - vairumtirdzniecības bāzes vadītāja un mazumtirdzniecības veikala "Madara" vadītāja;
- Rustems Gizzatuļins - SIA "VATAN" īpašnieks un vadītājs;
- Vitolds Peipiņš - Mazo un vidējo uzņēmumu attīstības un atbalsta centrs "Balsts" vadītājs.

Mazumtirdzniecības veikala pārdevēja profesijas standarta eksperti:

- M. Muceniece – Latvijas tirdzniecības arodbiedrības padomes priekšsēdētāja;
- A.Biljone - Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras Biedru un sabiedrisko attiecību daļas direktore.